

LAINSÄÄDÄNTÖ

530/1999

L om sammankomster

Säädöskokoelmanumero: 530/1999

Voimaantulopäivä: I: 1.9.1999 U

Antopäivä: 22.4.1999

Muutokset: RP:145/1998; L **23.12.1999/1257** -
RP:148/1999; L **26.10.2001/893** -
LaUB:14/2001; RP:80/2000; L
4.10.2002/824 - GrUB:5/2002;
RP:249/2001; L **26.11.2004/1007** -
LaUB:8/2004; RP:81/2004, L
2.2.2007/106 - FvUB:22/2006;
RP:265/2004; L **11.4.2008/214** -
LaUB:1/2008; RP:55/2007; L
17.6.2011/664 - MiUB:23/2010;
RP:199/2010; L **7.8.2015/902** -
LaUB:26/2014; RP:230/2014; L
21.8.2015/1090 - FvUB:57/2014;
RP:22/2014

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §.

(V: 1.3.2000 A: 23.12.1999 Ffs: 1257/1999, HE:1999/148)

Lagens syfte.

Syftet med denna lag är att trygga möjligheten att utöva mötesfriheten som garanteras i grundlagen och att med nödvändiga bestämmelser

med anknytning till ordning styra ordnandet av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Se GL § 13, Gr 101; L om försvarstillstånd § 11, Sta 607.

2 §. Tillämpningsområde.

Denna lag tillämpas på allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Med *allmänna sammankomster* avses i denna lag demonstrationer eller andra tillställningar som ordnas i syfte att utöva mötesfriheten och i vilka även andra än de som uttryckligen inbjudits kan delta eller följa. Som allmänna sammankomster betraktas dock inte sådana demonstrationer vid vilka avsikten är att enbart framföra enskilda personers åsikter.

Med *offentliga tillställningar* avses i denna lag nöjeställningar, tävlingar, uppvisningar och andra med dessa jämförbara tillställningar som är öppna för allmänheten och som inte skall anses vara allmänna sammankomster. Om inbjudan eller medlemskap i en viss sammanslutning krävs för deltagande i en tillställning, skall bestämmelserna om offentliga tillställningar i denna lag tillämpas på tillställningen, om den inte kan anses vara enskild på basis av antalet deltagare, tillställningens natur eller andra särskilda skäl.

Denna lag tillämpas inte på officiella tillställningar som ordnas av offentliga samfund och inte heller på tillställningar som är typiska för religionssamfundens verksamhet och som ordnas för offentlig religionsutövning i samfundens egna eller med dem jämförbara lokaler.

Se ReligionsfrihetsL § 28, Om 401.

3 §. Allmänna principer för hur tillställningar skall ordnas.

Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar skall ordnas under fredliga former samt så att deltagarnas eller utomståendes säkerhet inte äventyras eller deras rättigheter inte kränks. När sådana tillställningar ordnas skall man se till att sammankomsten inte medför avsevärd olägenhet för miljön.

När en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning ordnas får ingen utan godtagbart skäl försättas i en ojämlig ställning av någon orsak som hänför sig till dennes person.

4 §. Skyldighet att trygga sammankomster och främja mötesfriheten.

Det allmänna skall främja mötesfriheten genom att trygga rätten att sammankomma utan yttre störning och genom att skapa förutsättningar för att ordna allmänna sammankomster.

2 kap. Allmänna sammankomster

5 §. Rätt att ordna allmänna sammankomster.

Myndiga personer, sammanslutningar och stiftelser får ordna allmänna sammankomster. En omyndig person som fyllt 15 år får ordna en allmän sammankomst, om det inte är uppenbart att han eller hon inte kan svara för de skyldigheter som arrangören har enligt lag. En annan omyndig person får ordna en allmän sammankomst tillsammans med en myndig person.

6 §. Rätt att delta i allmänna sammankomster.

Var och en har rätt att delta i allmänna sammankomster.

7 §. Anmälningsskyldighet.

Senast sex timmar innan en allmän sammankomst ordnas utomhus på allmän plats skall arrangören lämna en muntlig eller skriftlig anmälan om sammankomsten till polisen på den ort där sammankomsten ordnas. Även en anmälan som lämnas senare kan anses giltig, om sammankomsten inte medför oskälig olägenhet för allmän ordning.

Anmälan kan också lämnas för en sådan demonstration som ordnas utomhus på allmän plats och vid vilken avsikten är att enbart framföra enskilda personers åsikter. På demonstrationen tillämpas i sådana fall bestämmelserna om allmänna sammankomster i denna lag med undantag för 5 §.

8 §. Innehållet i anmälan.

Anmälan om en allmän sammankomst skall innehålla följande uppgifter:

- 1) sammankomstens arrangör,
- 2) sammankomstens syfte,
- 3) platsen för sammankomsten eller ruten för processionen,
- 4) när sammankomsten skall inledas och en uppskattning av när den kommer att avslutas,
- 5) ordningsvakter som arrangören har utsett, samt
- 6) konstruktioner och annan specialutrustning som skall användas under sammankomsten.

Sammankomstens arrangör skall dessutom i anmälan namnge en person som skall vara anträffbar för polisen i frågor som gäller ordnandet av sammankomsten (*kontaktperson*).

9 §. Sammankomster på allmänna platser.

Allmänna sammankomster får ordnas utomhus på allmänna torg, öppna platser, gatuområden eller andra för ändamålet lämpliga allmänna platser utan tillstånd av ägaren eller innehavaren. Ägaren eller innehavaren kan begränsa rätten att använda en sådan plats för en sammankomst, om sammankomsten väntas medföra oskälig olägenhet för ägaren, innehavaren eller miljön.

10 §. Begränsningar som gäller platsen för sammankomsten.

Om anmälan lämnas om flera allmänna sammankomster som kommer att ordnas samtidigt på samma plats och det inte är möjligt att ordna dem samtidigt, skall företräde ges den arrangör som först lämnat anmälan om en sammankomst, om inte något annat följer av hur platsen traditionellt har använts eller av avtal. Polisen kan i sådana fall efter överläggning med kontaktpersonerna anvisa en annan tidpunkt för de övriga sammankomsterna eller en annan plats som är lämplig med hänsyn till syftet med sammankomsten.

Om säkerheten för människor äventyras, miljön orsakas avsevärd olägenhet, egendom skadas eller utomstående, trafiken eller tillställningar som ingår i ett statsbesök eller en internationell konferens som anordnas av ett offentligt samfund eller tillställningar som i fråga

om behovet av skydd kan jämföras med sådana störs i en oskäligen mån till följd av att en allmän sammankomst ordnas på den plats som uppgivits, kan polisen efter överläggning med kontaktpersonen anvisa en annan plats som är lämplig med hänsyn till syftet med sammankomsten.

Om det är nödvändigt för att trafiken skall flyta smidigt, kan polisen dessutom efter överläggning med kontaktpersonen bestämma att rutten för en procession skall ändras, dock med beaktande av att syftet med processionen inte äventyras av att rutten ändras.

Polisen kan vidta de åtgärder som nämns i denna paragraf utan att överlägga med kontaktpersonen, om denne inte är anträffbar.

Jfr PolisL § 18, Or 501.

11 §. Mötesutrustning.

Vid allmänna sammankomster är det tillåtet att använda affischer, kännetecken, ljudförstärkare och annan sedvanlig mötesutrustning samt tillfälliga konstruktioner. Arrangören skall då se till att de inte medför fara eller oskäligen olägenhet för deltagarna, utomstående eller miljön.

3 kap. Offentliga tillställningar

12 §. Ordnande av offentliga tillställningar.

Myndiga personer, sammanslutningar och stiftelser får ordna offentliga tillställningar. En omyndig person får ordna en offentlig tillställning tillsammans med en myndig person.

Mom. 2 har upphävts genom L

V: 1.11.2002 U A: 4.10.2002 Ffs: 824/2002, HE:2001/249

13 §. Ägarens eller innehavarens samtycke.

Den som ordnar en offentlig tillställning skall av platsens ägare eller innehavare inhämta samtycke till att platsen används för tillställningen.

Om skyldighet att av den som innehar upphovsrätten inhämta samtycke till att ett verk som skyddas av upphovsrättslagen (404/1961) framförs under en tillställning föreskrivs särskilt.

Se UpphovsrättsL, Ft 401.

14 §. Anmälan.

Senast fem dygn innan en offentlig tillställning inleds skall arrangören lämna en skriftlig anmälan om tillställningen till polisen på den ort där tillställningen ordnas. Polisen kan godkänna även en anmälan som lämnas senare, om inte ordnandet av tillställningen medför olägenhet för allmän ordning och om försummelsen att iaktta tidsfristen inte oskäligt försvårar fullgörandet av polisens uppgifter enligt lag.

Anmälan behöver dock inte lämnas om sådana offentliga tillställningar som på grund av det låga antalet deltagare, tillställningens natur eller platsen där tillställningen ordnas inte kräver åtgärder för att ordning och säkerhet skall kunna upprätthållas eller för att olägenhet för utomstående och miljön skall kunna förhindras och inte heller kräver särskilda trafikarrangemang.

Angående innehållet i anmälan gäller vad som i 8 § bestäms om anmälan om allmänna sammankomster. Polisen kan vid behov kräva utredningar även om andra omständigheter som hänför sig till anordnandet av offentliga tillställningar.

15 §. Förbud mot offentliga tillställningar.

Polisen har rätt att förbjuda en offentlig tillställning, om andra åtgärder inte är tillräckliga och om det är uppenbart att

- 1) det strider mot lag att ordna tillställningen eller att man på ett väsentligt sätt bryter mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag när tillställningen ordnas,
- 2) ordning och säkerhet inte kan upprätthållas,
- 3) fara för hälsa eller skada på egendom orsakas av att tillställningen ordnas, eller
- 4) avsevärd olägenhet för utomstående eller miljön orsakas av att tillställningen ordnas.

16 §. Ansvarsförsäkring.

Om skada på person eller egendom kan orsakas av att en tillställning ordnas kan polisen för att en offentlig tillställning skall få ordnas kräva att arrangören har en tillräcklig ansvarsförsäkring för att täcka eventuell ersättningsskyldighet.

4 kap. Upprätthållande av ordning

17 §. Arrangörens och ordförandens allmänna skyldigheter.

Arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning skall se till att ordning och säkerhet upprätthålls och att lag följs under tillställningen. Om det för en allmän sammankomst väljs en ordförande, har även denne samma skyldigheter.

18 §.

(V:1.3.2007 A: 2.2.2007 Ffs: 106/2007, HE:2004/265)

Ordningstvakter.

Arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning kan utse ordningstvakter som avses i lagen om ordningstvakter (533/1999) för den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen och dess omedelbara närhet för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid sammankomsten eller tillställningen. Ordningstvakter kan också utses för parkeringsområden som är nödvändiga för en enskild allmän sammankomst eller offentlig tillställning och infartsleder till dem samt för andra likartade områden i anknäytning till tillställningen. Ordningstvakternas tjänstgöringsområde får dock inte bli större än vad som är absolut nödvändigt för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid en allmän sammankomst eller offentlig tillställning och i dess omedelbara närhet samt på parkeringsplatserna, på infartslederna till dem och andra likartade områden i anknäytning till tillställningen. Bestämmelser om ordningstvakternas befogenheter finns i den nämnda lagen. I fråga om rätten att avbryta en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning eller rätten att bestämma att den skall avslutas gäller dock bestämmelserna i denna lag.

**Genom L 21.8.2015/1090, som träder i kraft
1.1.2017, har 18 § ändrats som följer:**

**18 §. (V: 1.1.2017 A: 21.8.2015 Ffs: 1090/2015, HE:22/2014)
Ordningsvakter.**

Bestämmelser om rätten för en arrangör av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning att utse ordningsvakter för den allmänna sammankomsten eller offentliga tillställningen finns i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015).

Se L om ordningsvakter, Or 616.

19 §. Polisens uppgifter.

Polisens uppgift är att trygga utövandet av mötesfriheten. Dessutom skall polisen övervaka att arrangören och ordföranden uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag samt vid behov vidta åtgärder för att upprätthålla ordning och säkerhet vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Polisen och räddningsmyndigheterna har i tjänsteutövning fritt tillträde till allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

20 §. Polisens anvisningar och föreskrifter.

Polisen kan vid behov på förhand eller under sammankomsten ge anvisningar och föreskrifter om hur en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning skall ordnas för att

- 1) allmän ordning och säkerhet skall kunna upprätthållas,
- 2) skada på hälsa, egendom eller miljön skall kunna förhindras eller olägenhet för miljön skall kunna begränsas,
- 3) utomståendes rättigheter skall kunna tryggas, samt för att
- 4) trafiken skall flyta smidigt.

21 §. Avbrytande och avslutande av allmän sammankomst.

Ordföranden för eller arrangören av en allmän sammankomst skall avbryta sammankomsten eller bestämma att den skall avslutas, om det innebär omedelbar fara för människors säkerhet, egendom eller för miljön att sammankomsten fortsätter.

En polis som hör till befälet har rätt att i de fall som avses i 1 mom. samt när arrangemangen vid en allmän sammankomst i övrigt väsentligt strider mot lag avbryta en allmän sammankomst eller bestämma att den skall avslutas, om andra åtgärder inte har visat sig vara tillräckliga.

Se PolisL § 19, Or 501.

22 §. Hindrande, avbrytande och avslutande av offentlig tillställning.

Arrangören av en offentlig tillställning skall på de grunder som nämns i 15 § inställa eller avbryta tillställningen eller bestämma att den skall avslutas. På motsvarande grunder har polis och ordningsvakt rätt att hindra eller avbryta en offentlig tillställning eller bestämma att den skall avslutas, om andra åtgärder inte har visat sig vara tillräckliga.

Bestämmelserna i 1 mom. om offentliga tillställningar gäller på motsvarande sätt programnummer eller andra evenemang som ingår i sådana tillställningar.

23 §. Förbjudna föremål och ämnen.

Vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar eller i omedelbar närhet av dem är det förbjudet att inneha skjutvapen, sprängämnen, eggvapen eller andra motsvarande föremål eller ämnen, om det finns grundad anledning att misstänka att de kan användas för att begå brott mot liv eller hälsa.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte beväpning som är nödvändig på grund av tjänst eller uppgift eller som hör till tjänsteuniform och inte heller föremål eller ämnen som behövs i samband med ett program eller vid idrottstävlingar.

Arrangören och polisen har rätt att förbjuda innehav av berusningsmedel vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar.

För att ordning och säkerhet skall kunna upprätthållas har arrangören och polisen också rätt att ge en ordningsvakt order om att visitera deltagare i en tillställning och kontrollera de saker de för med sig om detta är nödvändigt på grund av tillställningens speciella karaktär eller om det finns grundad anledning att misstänka att personer som deltar i tillställningen medför föremål och ämnen som är förbjudna enligt 1

mom. eller med stöd av 3 mom. Om den visitation som en ordningsvakt företar föreskrivs i lagen om ordningsvakter.

Genom L 21.8.2015/1090, som träder i kraft 1.1.2017, har 4 mom. ändrats som följer:

För att ordning och säkerhet ska kunna upprätthållas har arrangören och polisen också rätt att ge en ordningsvakt order om att visitera deltagare i en tillställning och kontrollera de saker de för med sig, om detta behövs på grund av tillställningens speciella karaktär eller om det finns grundad anledning att misstänka att personer som deltar i tillställningen medför föremål och ämnen som är förbjudna enligt 1 mom. eller med stöd av 3 mom. Bestämmelser om den visitation som en ordningsvakt företar finns i lagen om privata säkerhetstjänster.

(V: 1.1.2017 A: 21.8.2015 Ffs: 1090/2015, HE:22/2014)

Se OrdningsL kap. 3, Or 608; SkjutvapenL § 106, Or 603; L om missbrukarvård § 2, So 208; Narkotikal § 5, So 608; L om ordningsvakter § 8, Or 616; PolisL § 22, Or 501.

24 §.

(V: 1.5.2012 A: 17.6.2011 Ffs: 664/2011, HE:199/2010)

Avlägsnande av mötesutrustning och konstruktioner samt uppsnyggning av området.

Arrangören av en allmän sammankomst och en offentlig tillställning ska se till att mötesutrustningen och de konstruktioner som använts under sammankomsten utan onödigt dröjsmål avlägsnas efter sammankomstens slut, om inte något annat avtalats med platsens ägare eller innehavare. I avfallslagen (646/2011) föreskrivs om skyldigheten att städa upp nedskräpade platser.

Se AvfallsL kap. 8, Mi 426.

5 kap. Påföljder

25 §. Straffbestämmelser i strafflagen.

Bestämmelser om straff för diskriminering vid anordnande av ett allmänt möte eller en offentlig tillställning finns i 11 kap. 11 § i

strafflagen (39/1889).

(V: 1.5.2008 A: 11.4.2008 Ffs: 214/2008, HE:2007/55)

Om straff för kränkning av politisk handlingsfrihet bestäms i 14 kap. 5 § strafflagen och om straff för hindrande av möte i 14 kap. 6 § strafflagen.

Bestämmelser om straff för olaglig maskering finns i 17 kap. 13 a § i strafflagen.

(V: 1.12.2004 T A: 26.11.2004 Ffs: 1007/2004, HE:2004/81)

Se SL 11:11, 14:5, 14:6 och 17:13 a, St 101.

26 §.

(V: 1.12.2004 A: 26.11.2004 Ffs: 1007/2004,
HE:2004/81)

Sammankomstförseelse.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

- 1) försummar sin anmälningsskyldighet enligt 7 § 1 mom. eller 14 § 1 mom. och därigenom orsakar avsevärd fara för allmän ordning och säkerhet,
- 2) ordnar en offentlig tillställning i strid med förbud som polisen har meddelat med stöd av 15 §,
- 3) väsentligt bryter mot föreskrifter som polisen har meddelat med stöd av 10, 16 eller 20 §,
- 4) väsentligt försummar arrangörens eller ordförandens skyldigheter enligt 17 §, 21 § 1 mom. eller 22 §, eller
- 5) bryter mot förbudet i 23 § 1 mom. eller förbud som meddelats med stöd av 3 mom.,

skall, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag, för *sammankomstförseelse* dömas till böter.

27 §. har upphävts genom L

V: 1.1.2002 U A: 26.10.2001 Ffs: 893/2001, HE:2000/80

6 kap. Särskilda bestämmelser

28 §.

(V: 1.1.2016 A: 7.8.2015 Ffs: 902/2015, HE:230/2014)

Ändringssökande.

Ett beslut av polisen får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ett beslut av förvaltningsdomstolen i ett i 15 § avsett ärende som gäller förbud mot offentliga tillställningar får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ett beslut som har fattats med stöd av denna lag ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Ikraftträdelsebestämmelsen till L 7.8.2015/902 lyder som följer:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Se FörvaltningsprocessL, Pr 103.

29 §. Närmare bestämmelser.

Närmare bestämmelser om ordnande av offentliga tillställningar kan utfärdas genom förordning.

Det ministerium som svarar för den inre säkerheten kan meddela närmare bestämmelser och anvisningar om minimivillkoren för ansvarsförsäkringar enligt 16 § samt om de föreskrifter och anvisningar som polisen med stöd av 20 § meddelar om hur offentliga tillställningar skall ordnas.

7 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

30 §. Ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1999.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

- 1) lagen den 20 februari 1907 om allmänna sammankomster (6/1907), samt
- 2) lagen den 9 augusti 1968 om offentliga nöjeställningar (492/1968).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

31 §. Övergångsbestämmelse.

Sådana ansökningar om tillstånd att anordna offentliga nöjeställningar som gjorts innan denna lag träder i kraft skall behandlas som anmälningar om offentliga tillställningar enligt denna lag.

Sådana offentliga tillställningar för vilka tillstånd som avses i lagen om offentliga nöjeställningar beviljats innan denna lag träder i kraft kan anordnas utan ny anmälan i enlighet med de gällande villkoren för tillståndet.

Bestämmelser om hur ett beslut om godkännande som ordningsman som fattats i enlighet med den förordning som utfärdats med stöd av den lag som upphävs enligt 30 § 2 mom. 2 punkten skall förbli i kraft efter att denna lag träder i kraft utfärdas särskilt.

Se L om ordningsvakter § 29, Or 616.